

Да юбілею старшыні
Беларускага фонду культуры
Уладзіміра Гілепа

Нягледзячы на тое, што жыццём кіруюць аб'ектыўныя акалічнасці, унёсак кожнай асобы ў сфарміраваную патрэбамі часу справу — заўсёды моцна дыферэнцыраваны і вызначаецца якасцямі чалавека.

З'яўленне Беларускага фонду культуры на мяжы стагоддзяў (а гэтая мяжа, як відавочна зараз, задала ў краіне супярэчлівыя вектары развіцця грамадства: з аднаго боку — глабалізацыі, з іншага — чарговага вітка нацыянальнага адраджэння) была патрэбай часу. Але бяспрэчны плён дзейнасці фонду шмат у чым вызначаецца якасцямі тых, хто быў яго заснавальнікамі. У шэрагу асоб, якія былі ля вытокаў фонду і тым самым вызначылі яго скіраванасць, магчымасці і характар уплыву на жыццё краіны — Уладзімір Аляксандравіч Гілеп.

Я меў гонар пазнаёміцца з Гілепам у час імпрэзаў, якія папярэднічалі чар-

говаму Рэспубліканскаму фальклорнаму фэсту «Берагіня», наладжаных у кропцы ўзнікнення руху фальклорна-этнаграфічных беларускіх дзіцячых гуртоў — у вёсцы Мётча на Барысаўшчыне.

Асноўныя імпрэзы «Берагіні» раз на два гады адбываюцца на Палессі — у Рудабелцы. І, па досведзе ўдзелу ў папярэдніх фэстах, я ведаў, што менавіта Гілеп, маючы адукацыю гісторыка і археолага, у свой час адкрываў краязнаўчы музей у г.п. Акцябрскі (новая назва Рудабелкі). Ён жа пераканаў мясцовае кіраўніцтва ўпрыгожыць цэнтральную плошчу мястэчка не стандартна-пратакольным помнікам Леніну, а манументам героям-абаронцам іх зямлі — патрыётам «Рудабельскай рэспублікі», не дапусціўшым у свой край фашыстаў.

У Мётчы ж, пры асабістым знаёстве, адразу ўразіла нязвычайнае для адміністратараў імкненне не выканаць «прадстаўнічую» функцыю, а рэальна дапамагчы справе, уключыцца ў «сам працэс». Гілеп адразу пасля афіцыйнага прадстаўлення патрабаваў ад арганізатараў (кіраўніка фальклорна-этнаграфічнага ансамбля «Берагіня» Антаніны Абрамовіч і вядучага навуковага супрацоўніка Інстытута праблем культуры этнахарэографа Міколы Козенкі) сабе працы і не спыніўся, пакуль не правёў адну з фалькларыстычных секцый, у межах якой выкладаліся вынікі даследчай экспедыцыйнай працы ўдзельнікаў праекта. Вынікі — аналіз сучаснага стану традыцыйных спеваў, побытавых танцаў, размоўных жанраў, абрадаў, касцюма розных рэгіёнаў Беларусі — якія (згодна з канцэпцыяй праекта «Традыцыйная культура і дзеці») не кладуцца ў сховішчы, а вяртаюцца ў побыт у працэсе падрыхтоўкі да фестывалю, відэавочна ўсхвалявалі Уладзіміра Гілепа. Ён шчыра павітаў намаганні ўдзельнікаў фальклорнага руху, падкрэсліўшы, што ён заўсёды паслядоўна выступаў за стварэнне асяродкаў захавання і адраджэння культурнай спадчыны — музеяў-скансэнаў, якія не толькі музеафіцыруюць артэфакты, а вяртаюць іх у побыт з дапамогай сацыякультурнай дзейнасці.

У час, калі кожная хвіліна нясе страту носьбіта, помніка, фрагмента фальклорнай традыцыі і не заўсёды дабаўляе нешта ўзамен, такі падыход да справы з боку інтэлектуала, творчай асобы — найсумленны, найпрафесійны і адзіна магчымы. І прыклад такога падыходу, які зыходзіць ад чалавэка з імпазантнай пацінай сівізны ў валасах, моцна ўражвае і стымулюе да паўтарэння гэтага ва ўласнай дзейнасці.

Напярэдадні памятных дат прынята рабіць імат пажаданняў. Падасцца, што для Уладзіміра Гілепа найпрыдатнае наступнае: і далей быць прыкладам сумленных і прафесійных падыходаў да скарбаў спадчыны свайго народа, якая ў адказ, як вядома, незаўважна, але непакісна бароніць і ахоўвае сваіх вартунікоў і абаронцаў.

*Вячаслаў Калацэй,
кандыдат культуралогіі, дэкан факультэта беларускай
традыцыйнай культуры і сучаснага мастацтва БДУ
культуры і мастацтваў
30 снежня 2007 г.*

Пачутае ад Гілепа

Пара стварыць, кажа ён, тут, у Рудабелцы, музей народнай песні і танца (ідэя яго за «круглым сталом» падчас «Берагіні»).

Дзіўна, хіба можа быць музей песні і танца? Такіх яшчэ не было!

Таму і створым. Не было, так будзе! Песня той жа «артэфакт» — спадчынная каштоўнасць. Быць такому незвычайнаму музею!